

της ἐρυθρὸς ἐξ ὑπερβανείας, ὁ στρατηγὸς ὠχρὸς ἐκ συγκινήσεως.

Ἐπανέλαβον τὴν πρὸς τὸ καπηλεῖον ὁδόν, συνομιλοῦντες χαμηλοφώνως. Ὁ ὑπάσπιστής, ὅστις τοὺς παρηκολούθει ἐξ ἀποστάσεως, δὲν ἤκουεν ἢ μόνον τὰς λέξεις: «Φίλιππε μου γερῶ-Μερού!» «Στρατηγέ μου!» Ταύτας τὰς λέξεις ἡ καρδιά καὶ ἡ πρὸς ἀλλήλους ἀγάπη καὶ σεβασμὸς τὰς ἐκαμνε νὰ προφῆρωνται δυνατώτερα τῶν ἄλλων.

Ἐφθασαν οὕτω εἰς τὴν οἰκίαν.

Ὁ γερῶ-Μερού, ἀνῆλθεν εἰς τὸ πρῶτον πάτωμα, ἤνοιξεν ἡσυχῶς καὶ σιωπηλῶς ἐν κιδώτιον καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἐν δέμα περιτετυλιγμένον διὰ τριχρώμου τινὸς ῥάκου. Τὸ ῥάκος αὐτὸ ἦτο ἡ σημαία τοῦ 2ου συντάγματος τῆς γραμμῆς.

«Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ὁ σταυρὸς;» ἠρώτησεν ὁ στρατηγός, ἐρευνῶν καὶ ἐξετάζων τὸ ἐνδοξον ῥάκος καθ' ὅλας τὰς πλευρὰς καὶ καθ' ὅλας τὰς γωνίας.

«Νά τοι, στρατηγέ μου,» ἀπεκρίθη ὁ γυραιὸς στρατιώτης.

Καὶ λύσας τὸ δέμα, ἐξέβαλεν ἐξ αὐτοῦ ἓνα ἐπενδύτην καπύλου, ἐπὶ τοῦ στήθους τοῦ ὁποίου ἦτον ἐρραμμένος ἀτέλως καὶ με λευκὴν κλωστὴν εἰς σταυρὸς. Μετ' ὀλίγον ἀνεσθῆκε τὸν σταυρὸν ἐκεῖνον καὶ εἶδομεν ὑπ' αὐτὸν μίαν ὀπλὴν, πέριξ τῆς ὁποίας ἦτο χυμένον τὸ αἷμα ὡς ἐν ἀναδρασμῷ, ὅταν ὁ δάκτυλος τῆς ἡρωίδος ἐδυσθίβη εἰς τὴν πληγὴν, ὥθοῦσα τὸ γραμματίον μετὰ γενναιότητος ἐν τὸς αὐτῆς καὶ σώζουσα οὕτω τὴν σημαίαν τοῦ προσφιλοῦς συντάγματος τῆς καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀγαπητῆς πατρίδος τῆς...

(Κατὰ τὸν Henri Conti).

ΚΩΝΣΤ. Π. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ

Γκὺ δὲ Μωπασσάν

Θλιβεράν εἶδιν μετέδωκεν εἰς ἡμᾶς ὁ τηλεγράφος, τὴν 6 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ., περὶ τῆς φοβερᾶς μανίας (une terrible accès de folie), τῆς προσβαλούσης τὸν νευροπαθῆ διάστυμον συγγραφέα. Ἡμέρας πολλὰς πρὸ τῆς τοιαύτης ἀπαισίας εἰδήσεως εἶχε διαδοθῇ ἐν Παρισίοις λίαν φοβιστικὴ ἀγγελία περὶ τῆς νευρικής διαταρᾶς, ἥτις ἀπέληξεν εἰς κακὸν εἶδος φρενολαθείας, ἥς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ προληφθεῖσα ἐν Κάνναις ἀπόπειρα αὐτοκτονίας διὰ ξυραφίου. Τὸν προσεληθέντα δυστυχῆ μετέφερον εἰς φρενοκομεῖον τῶν Παρισίων, ἐν τῷ ὁποίῳ ἤδη θεραπεύεται.

Πολύ, συνεπῶς, ἐλύπησε καὶ ἐτάραξεν, ὅχι μόνον τοὺς ὁμογενεῖς του, ἡ κατάστασις του αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ πάντα γνωρίσαντα αὐτὸν προσωπικῶς ἢ ἐκ τῶν ἐξαισίων αὐτοῦ ἄρθρων, μυθιστορημάτων, διηγημάτων καὶ στίχων.

Πολλοὶ ἀπέδωκαν τὴν πάθησίν του ταύτην εἰς κληρονομικότητα, διότι, ὡς λέγουν, εἶχε καὶ ἔχει πολλοὺς συγγενεῖς φρενολαθεῖς. Ἡ κατάστασις του ἐμπνέει, φυσικῶς, μεγάλην ἀνησυχίαν, ἀλλ' ὡς ἐσχάτως ἐγνώσθη, οἱ ἐπισκεπτόμενοι αὐτὸν φρενολόγοι ἱατροὶ ἀποδίδουσι τὸ πάθημά του εἰς ἀπλὴν διαταρᾶν τῶν νεύρων καὶ εἰς τὸ εὐξέσπτον τῆς φαντασίας του, ἄλλως τε δὲ ἔγρουσι μεγάλας ἐλπίδας περὶ τῆς διαιώσεως ἐκ τῆς αἰφνιδίως καταλαβοῦσης αὐτὸν μανίας. Ἄλλοι πάλιν ἀπέδωσαν τὴν φαινο-

μενικὴν ταύτην φρενοπάθειαν εἰς τὴν ἐκδοτὸν φιληδονίαν του, ἀλλὰ καὶ οὗτοι σφάλουσι μεγάλως, διότι ἀπεναντίας, διατείνονται ἄλλοι, ἥτον ἐγκρατέστατος εἰς τὰς ὁρμὰς του.

Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν ἦτο δημοτικώτατος ἐν Γαλλίᾳ εἰς πάντα φιλαναγνώστην. Σχεδὸν ἅμα τῇ ἐδόσει ἢ τῇ δημοσιεύσει, τὰ ἔργα του ἀμέσως μετεφράζοντο εἰς ὅλας τὰς γλώσσας. Ἦτον ἀρεστός εἰς ὅλους διὰ τὸ ἰδιόρρυθμον τοῦ ὅρους καὶ τὴν γλαφυρότητα ἐν ταῖς περιγραφαῖς. Μεταφράσεις πολλῶν μικρῶν καὶ ἀριστουργηματικῶν ἔργων του πολλὰκις ἐκόσμησαν τὰς σελίδας πολλῶν ἑλληνικῶν περιοδικῶν, ἐν οἷς καὶ τὰς τοῦ «Ἀττικοῦ Μουσείου», ἐσχάτως μάλιστα, διὰ τινος παραστατικωτάτου καὶ εἰκονικωτάτου διηγήματος, ἐπιγραφομένου: «Πανασιθσία καὶ Ἐκεῖνος». Ἐν τῷ διηγήματι τούτῳ διαφαίνεται ἡ νευροπάθεια αὐτοῦ, ἥτις λαθραῖως καὶ ἀθροῦς τὸν κατέτρωγε πρὸ πολλοῦ.

«Οἱ πρὸ διέτις γνωρίσαντες, γράφει ἐν τῇ Lecture ὁ Henry Céard, τὸν Γκὺ δὲ Μωπασσάν, θὰ τὸν ἐνθουσιάζουν ὡς ἄνθρωπον ἀθλητικῶν δυνάμεων καὶ λίαν κακογράφων, ὥστε ἡ σωματικὴ του βώμη ἐδέσποζε τῆς φιλολογικῆς. Πάντοτε ἠρέσκετο νὰ λευκοδρομῇ καὶ νὰ ἀσκήται σωματικῶς. Δευτερευόντι δὲ αὐτὸν ζήτημα ἦτο ἡ συγγραφὴ ἐκλεκτῶν σελίδων καὶ ἡ πνευματικὴ καταπόνησις. Ἡ σύνταξις ἄρθρων τὸν ἐκοπάζε φοδερὰ καὶ κατέτριβε πολλὸν χρόνον. Τοὺς στίχους του, διὰ τῶν ὁποίων ἔγεινε γνωστός, τοὺς κατέστρωνε σταθερῶς, θαρραλέως, ἀλλὰ καὶ ἐπιμελεμένως. Πεζὰ ἢ ἔμμετρα, διηγήματα ἢ ἄρθρα ἐφημερίδων, μ' ὅλην τὴν ἰδιορρυθμίαν τῆς φράσεως καὶ τὴν πρωτοτυπίαν ἐν τῇ τομῇ τῆς φράσεως ἢ τοῦ ἀλεξανδρινοῦ στίχου, οὐδεὶς θὰ τὰ ὑπέθετεν ὡς προερχόμενα ἐκ τοῦ Γκὺ δὲ Μωπασσάν, ὑποκρυπτομένου τότε ὑπὸ τὸ ψευδώνυμον Γκὺ δὲ Βαλμόν, ὁ ὁποῖος μετέπειτα κατέκτησεν ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἰσάδαμον θέσιν μεταξὺ τῶν (maîtres) ἀρχηγῶν.»

Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν διέπλεσε καὶ διεμόρφωσε κατ' ἴδιον ὅλους τὸν τρόπον τὸ διήγημα, ἐν τῷ ὁποίῳ μᾶλλον καὶ διέπρεψεν. Ὡς διηγηματογράφος κατέστη ἐσχάτως ὁ εἰδικώτερος, ἰδιοφύστερος καὶ πρωτοτυπώτερος τῶν συγχερόνων του συναδέλφων. Ἐν τῷ πρώτῳ αὐτοῦ ἔργῳ «Boule de Suiffe» ἐξέπληξε τοὺς συναδέλφους του, οἵτινες ὁμοφώνως τὸν ἀνεγνώρισαν ὡς φωταυγῆ ἀστέρα τῆς διηγηματογραφίας. Τὸ πρῶτον του τοῦτο διήγημα, ἀναγνωσθὲν προηγουμένως ἐν ὁμίῳ ἐπιφανῶν, ἐδημοσιεύθη ἐν τινι περιοδικῷ «Soirées de Médan», τοῦ ὁποίου κυριαρχικῶς ἐκόσμησε τὰς σελίδας, διότι συνήρασε τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὰ χειροκροτήματα τοῦ κοινού. Τὸ δαίγμα τοῦτο τῆς εὐμενείας τοῦ κοινού ἐπεσφράγισεν ἀλυστάτα τὰς προρρήσεις τῶν συναδέλφων του.

Ἐκτοτε ἤνοιξεν ὁ τύπος τὰς πύλας ἢ μᾶλλον τὰς στήλας του εἰς τὸν Γκὺ δὲ Μωπασσάν καὶ εἰσῆλθεν ὅπως ἀγωνισθῇ ἐν αὐταῖς ὑπὸ τὸ στοιχεῖον Χ, ὡς ἀγνωστός τις. Καὶ ὁ προσφιλεὶς ἄρθρογράφος κατέκτα καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα καὶ... τὸ ἐνδιαφέρον τῶν ἀναγνωστῶν. Πῶς ὅμως αὐτὸς ὁ φιλόλογος, μετὰ τὴν δυσανάγνωστον κακογραφίαν του καὶ μετὰ τὴν βραδύτητα περὶ τὸ συγγράφειν, θὰ ἐκυθέρνα τὸ φιλολογικὸν του σκάφος ἐν μέσῳ τῶν καθημερινῶν ἀπαιτήσεων τοῦ τύπου; — Ἀμέσως τὴν σωματικὴν του εὐρωστίαν ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν μετέβαλεν εἰς φιλολογικὴν εὐρωστίαν διὰ τῆς ἐμβατησίσεως τῆς σωματικῆς βώμης ἐν τῷ μελανοδοχεῖῳ του. Ὡστε, τὰς ἄλλοτε δαπανηθείσας δυνάμεις του εἰς σωματικὰ ἀσκήσεις, διεθέχθησαν δυνάμεις πνεύματος καὶ εὐρωστία ψυχικῇ, καὶ μετέβαλεν τὸν ἄλλοτε ὀκνηρὸν καὶ βραδέως ἐργαζόμενον συγγραφέα εἰς γλαφυ-

ρὸν, εὐφάνταστον καὶ γόνιμον. Παραβαλλόμενος δὲ ὁ νῦν Γκὺ δὲ Μωπασσάν πρὸς τὸν παλαιὸν εἶνε ἀγνώριστος.»

«Δὲν θὰ ἀναλύσωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς τὰ πολυάριθμα αὐτοῦ ἔργα, ἀπλῶς μόνον ἀναφέρομεν τὰ περιφημότερα: τὴν «Μίαν ζωὴν», τὸν «Μελαμῆν», τὸν «Μοντοριό» καὶ ἄλλα πλείστα ἐξακουστά καὶ κοσμοφημισμένα διηγήματα. Ὁ Γκὺ δὲ Μωπασσάν κυρίως ἀπέκτησε τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τὴν φήμην του ταύτην ἐκ τῆς εἰλικρινούς καὶ μετὰ πείσματος ἀφοσιώσεώς του ἐν τῇ φιλολογίᾳ. Πάντοτε περιέπαιζε τὰς θεωρίας, παρεδύεπε τὰς συμβουλὰς, ἀπεστρέφετο τὰ συστήματα καὶ ἐκτύπα πάντοτε δεξιῶς καὶ ασφαλῶς. Ἡ καλλιλογία τῆς φράσεως ὡς καὶ ἡ λεπτολογία τῶν χαρακτήρων δὲν τὸν ἀπησχόλουν. Πάντα τα κατὰ προτίμησιν ἐκλεγόμενα ἀντικείμενα ἦσαν ἁπλᾶ ἀντικείμενα, καθὼς καὶ πάντα τα συνήθως ἐπιδεικνύμενα πρόσωπα, εἶναι φύσει αὐτοσχέδια καὶ ὑπέκουν μᾶλλον εἰς τὴν ἰδιοσυγκρασίαν ἢ τὰ νεῦρα τῶν. Ἐν τῇ φράσει του ἐπιδύκει το ἡχηρὸν, καὶ ὡς ἐκ τούτου παράγεται τὸ ἀποτέλεσμα, ὅτι δι' ἐπιτηδεῖον χρωματισμοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἀπηχίσεως τῶν λέξεων. Οὐδέποτε περιγράφει τὰ πράγματα μεθασμένης, τὰ ἐκδηλοῖ μὲν συντόμως, ἀλλὰ γνωρίζει, διὰ χαρακτηριστικὸν τρόπον, νὰ αἰσθηματοποιῇ ἐν αὐτοῖς βαθεῖν ψυχολογίαν καὶ νὰ ψυχαγωγῇ μετ' ἀχανεῖς ὀρίζοντας. Ὡς πρὸς τοῦτο δὲ ὁμοιάζει, χωρὶς ν' ἀπομιμηθῇ, τὸν Γουσταῶν Φλωμπέρ, ὁ ὁποῖος ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος του διδάσκαλος.»

Ἐκτοτε, εὐκολον εἶνε νὰ φαντασθῇ τὸν ἐξαγριωμὸν του, τὸν ὁποῖον ἐν τινι ἀρτίφει προλόγῳ, ἐπεχείρησε κατὰ τὸν θεωρίων τῆς ἐκπεσούσης σχολῆς καὶ διὰ τίνος φυσικῆς ῥοπῆς τοῦ πνεύματος του ὠρμήθη ὅπως ὑπερασπίσθῃ κατὰ τῆς «καλλιτεχνικῆς καλλιγραφίας». Εἶνε βεβαίως περὶ τῆς δυνάμεως του ὅπως ἀντεπεξέβη εἰς ὅτι, νομίζει ὡς ἄχρηστον μεθασμένητητα. Κατὰ τὰ ἄλλα, ἡ αἰσθητικὴ του εἶνε λίαν ἀμφίρροπος, καὶ οἱ νέοι συγγραφεῖς δὲν θὰ εὐρουν, ἐν τῷ προλόγῳ τούτῳ τοῦ «Πέτρου καὶ Γιάννη», τὸν ἀσφαλῆ ὁδηγὸν καὶ ἀναμάρτητον σύμβουλον, ὡς ἐφάντασθαι νὰ τὸν παρουνίσσῃ. Ἡ μεγάλη του ἀξία συνίσταται ἐν τῇ δυνάμει τῆς ἐκφράσεως. Ἐξαιτίας ὁσάκις ἐλευθεριάζει, πληκτικὸς ὁσάκις μακρυγορεῖ, καὶ ἐκπλήττει ὁσάκις, διὰ θριαμβευτικῶν συμπεράσματος, ἀναφέρει καὶ στίχους τινὰς τοῦ Βουαλῶ. Οὐδεμία, ἐπὶ τέλους, μελέτη σοδαρὰ θὰ ἔδιδε πληρεστέραν ἰδέαν περὶ Μωπασσάν ἀπὸ τῶν «Πέτρου καὶ Γιάννη», διήγημα, τὸ ὁποῖον ἔνευ ὑπερβολῆς δυνάμει νὰ ὀνομάσωμεν «ἀριστοῦργημα». Ἐν τῷ ἔργῳ του τούτῳ τὸν εὐρίσκετε μετὰ τὰς δύο του ὕψεις καὶ τοὺς δύο του χαρακτήρας, ἀντιθέτους πρὸς τὸ πνεῦμά του. Οἱ ἀρχαῖοι του συναδέλφοι, ἐν τῷ προλόγῳ τούτῳ, τὸν ἀνευρίσκουν μετὰ ὅλας τὰς ἀδεσιότητας τῶν ἀπαρχῶν του, ἀλλ' εἰς τὰς ἐπομένους σελίδας τὸν χαιρετοῦν καὶ τὸν θαυμάζουν, διότι προχωρεῖ ἐν γαλινναῖᾳ ἐξελίξει, ἥτις, τὴν φορὰν ταύτην, βαίνει τελείως πρὸς τὴν (maîtrise) φιλολογικὴν ἀρχήν. Ὅταν ἀναγινώσκῃ τις τὰς σελίδας ταύτας, τὰς τῶσον γλαφυρὰς καὶ ἰδιορρυθμους, νομίζει ὅτι ἀκούει ἐν αὐταῖς τὰς δεικτικὰς αὐτοῦ εἰρωνίας καὶ τὸν ἐμπαικτικὸν γέλωτά του, διαδίδει τὸν παλαιὸν φίλτατον Μωπασσάν, καὶ σκέπτεται ὅτι τοῦ ἀπέμεινε κατὰ τι ἀσάλευτον τοῦ νοῦ του: ἡ φίλτα του!»

ΝΑΓ

Μωχαμέτ Τσουφίς

Ἐγεννήθη τὴν 19 Ἀπριλίου 1853 καὶ ἡ ἐκπαίδευσις αὐτοῦ ἦν ἀνταξία τῆς θέσεως, ἣν βραδύτερον ἦν προωρισμένος νὰ καθέξῃ διεκρίνεται ἐπὶ ἀδρότητι χαρακτήρος καὶ ἄκρα φιλομαθείᾳ. Ἐνυμφεύθη